

SMOTRA**UVODNE RIJEČI DEKANA**

Časna mi je dužnost da u ime Katoličkog bogoslovnog fakulteta pozdravim sve goste, uzvanike i sudionike XXX. teološko-pastoralnog tjedna u Zagrebu. Kako vidite, nema među nama dugogodišnjeg tajnika ovih siječanjskih skupova hrvatskoga klera – dra Adalberta Rebića: prošle je subote slomio nogu. Molimo sve goste i, napose, predavače koji bi željeli sređivati svoje poslove s tajnikom Tjedna, da se obrate Mru Stjepanu Večkoviću: on će nastojati da im bude na uslugu.

Inače, kao što lane, tako je i ove godine početak našega skupa obilježen epidemijom gripe. Zovu je »šangajskom«, no stigla je sa Zapada. Dugujem priznanje svima vama koji, unatoč ovoj pogibelji, odvažno dođoste u Zagreb. Neka vas Gospodin podrži u krepku zdravlju da se, i duhom i tijelom bodri, vratite svojim domovima!

S velikom radošću izričem dobrodošlicu najuglednijem i najvjernijem gostu našega Tjedna – Uzoritom g. Franji Kard. Kuhariću, nadbiskupu zagrebačkom i hrvatskom metropolitu, Velikom kancelaru Bogoslovnog fakulteta. Hvala Vam, Uzoriti, što ste uz velike žrtve odlučili doći među nas i što ste spremno prihvatili da predvodite današnju koncelebriranu Euharistiju. Budite uvjereni da svi od reda visoko cijenimo taj Vaš znak i dokaz ljubavi.

Ujedno želim poimence pozdraviti ostale prvake katoličke hijerarhije iz hrvatskih krajeva: nadbiskupa i metropolitu vrhbosanskoga dra Marka Jozinovića, nadbiskupa i metropolitu riječkoga dra Antona Tamaruta te biskupa banjalučkog dra Franju Komaricu, biskupa porečko-pulskog msgra Antuna Bogetića, biskupa hvarskog msgra Slobodana Štambuka, pomoćnog biskupa zagrebačkog dra Đuru Kokšu i vladiku križevačkog Kir Slavomira Miklovsā...

Pozdravljamo ovdje prisutne članove Prvostolnoga kaptola zagrebačkog, napose msgra Ivana Došlina, rektora Bogoslovnog sjemeništa. Također upućujem pozdrav predstavnicima afiliranih teoloških učilišta iz Splita, Đakova i Rijeke – te predstojniku Filozofsko-teološkog instituta DI s Jordanovca u Zagrebu. Radujemo se prisutnosti zastupnika franjevačkih bogoslovija iz Sarajeva i Makarske. Na osobit način pozdravljam predstavnike Vrhbosanske visoke teološke škole koja će ove godine zaći u svoj stoljetni jubilej. Uostalom, upravo je sutra obljetnica njezina utemeljitelja, prvoga vrhbosanskog nadbiskupa dra Josipa Stadlera, svete uspomene... Pozdravljam generalnog tajnika Biskupske konferencije dra Vjekoslava Milovana. U ovoj prilici želim iskazati

dobrodošlicu, a jednako i zahvalnost svim nazočnim Ocima Provincijalima i Majkama Provincijalkama naših redovničkih zajednica, kojima Fakultet u Zagrebu izvanredno mnogo duguje. Pozdrav cijenjenim kolegama profesorima teologije – i onima iz Zagreba, i onima iz ostalih krajeva. Zaseban pozdrav gospođama i gospodi predavačima, kojih nam pri ovome Tjednu nije uzmanjalo. Uvelike želim, što u dvorani ne vidim našega lanjskog gostoprimitca, bivšeg rektora Dječačkog sjemeništa – o. Slavka Pavina: teška ga je bolest odstranila s njegova odgovornog mjesta. Usrdno se preporučujemo novom rektoru o. Juri Bosančiću, neka u svim krepostima – napose u strpljivosti – ovih dana slijedi stope svoga plemenitog predšasnika.

Žao nam je što pravoslavni protojerej g. Jovan Nikolić zbog bolesti nije mogao doći na ovu svečanost otvorenja Tjedna. Nakon niza godina, po prvi put nema ga među nama. S tim srdačnije pozdravljam dra Vladu Deutscha, dekana Teološkog fakulteta »Matija Vlačić Ilirik« i seniora Evangeličke crkve. Jednak pozdrav i dragome gostu dru Josipu Horaku te gđi Neli Williams, koji nas svojim ekumenskim shvaćanjem uvijek iznova zadivljuju. Veseli nas prisutnost dra Petera Kuzmiča s Evandeosko-teološkog fakulteta iz Osijeka.

Srdačan pozdrav svim predstavnicima raznih grana katoličkoga tiska – i ovdje u dvorani, i na njihovim radnim mjestima diljem zgrade. Pozdrav i svim izlagačima kod njihovih štandova. Želimo i jednima i drugima da se ne preračunaju pri najnovijem brisanju ništica s banknota – te da nađu solidno mjesto u toliko veličanoj tržnoj privredi (ukoliko do nje ikada stignemo)... Nadamo se da ovo neće biti jedina opaska koju će zabilježiti ovdje nazočni predstavnici društvenoga tiska. U svakom slučaju, iskreno im želimo da ni njihov trud ovih dana ne bude uzaludan.

Tema ovogodišnjega Tjedna vezana je uz apostolsko pismo Ivana Pavla II. »Mulieris dignitatem«. Bilo bi idealno kad bismo na svećeničkim skupovima mogli proučavati sve papinske dokumente redom. Nu za to bi trebalo da svakoga trećeg mjeseca sazovemo po jedan teološko-pastoralni tečaj. Ovo znači, da priličan broj Papinih spisa ne možemo zajednički prorađivati. Međutim, apostolsko pismo O DOSTOJANSTVU ŽENE tako je u sebi zamašno i za sve nas važno, da ga u programiranju naših tjedana nismo smjeli zaobići. Doduše, čuli su se glasovi da je u današnjim vrućim prilikama trebalo izabrati neku »vreliju temu«, koja bi na posjetioce Tjedna izazovnije djelovala... Neka ovi dobronamjerni kritičari povedu računa o činjenici, da su tajnik Tjedna i njegovi suradnici izbor teme obavili dosta rano – pred punih šest mjeseci: u ono vrijeme nitko nije slutio kakav će izgled zadobiti Europa u osvit siječnja 1990... S druge strane, svi bismo morali imati na umu da tema O DOSTOJANSTVU ŽENE nikad u kršćanstvu nije bila rubna, dokle god vodimo računa o ulozi i mjestu što ga Marija zauzima u Povijesti Spasenja. Uz to, svjesni svojih propusta u prošlosti te suočeni s golemim rizikom prijelaza u XXI. stoljeće, moramo si ponovno dozvati u pamet izjavu austrijskog sociologa o. Johana Schaschinga, koju smo imali prilike čuti već u siječnju prošle godine: »Ako je najveća sablazan Crkve u XIX. stoljeću bila gubitak radništva, pripazimo da najteža sablazan Crkve u XX. stoljeću ne bude gubitak ženskoga svijeta.« Možda je ovom krepkom tvrdnjom dovoljno opravdana tema, kojoj smo posvetili naš ovogodišnji Tjedan.

Pitanje je, uostalom, dokle bismo dospjeli kad bismo se na ovome skupu odali nekim navodno aktualnijim ili »vrelijim« temama? Ne bi li takva rasprav-

ljanja ubrzo iznijela na vidjelo brojne nedoumice i nesuglasice, od kojih bolujemo čim se otisnemo u politiziranje? Tu i tamo već se dešavalo da svećenici, na svojim tribinama, olako plješću dojučerašnjim generalima – kao da ih žele u sutrašnjici promaknuti u maršale. Podjednako, naišli smo o Božiću na zbušnjene vjernike kojima je svećenik otvoreno savjetovao, neka na skorim izborima glasaju za izrazito bezbožnu ideologiju, jer ta – navodno – jedina kod nas zna što hrvatskom narodu u ovoj čas treba. A radi se o ideologiji koja je baš ove zime u svijetu doživjela težak slom. O ideologiji, za koju jedan talijanski publicist reče – da joj vjeruju još samo analfabeti iz Južne Amerike i doktori teologije iz Zapadne Njemačke. Treba li da k ovima pridružimo i nadobudne članove klera iz Hrvatske? – Siguran sam da nas raspravljanje o sličnim »vrućim« pitanjima ne bi dovelo do korisnih zaključaka. Lako bi se mogle razbuktati strančarske strasti, koje i pred najpametnijim razlozima ostaju slijepi i gluhe, prema navodu poznate narodne poslovice: »Kome nije dao Bog, ne može mu dati ni... Teološko-pastoralni tjedan!«

Na kraju, vrijedno je istaknuti da smo bili ugodno iznenađeni ponudama raznih predavača koji su se više no ikada sami javljali da bi na ovome Tjednu nastupili. Tajnik je morao nekima s puno takta dokazivati, da su prekobrojni... Nastojali smo i ženama pružiti mogućnosti da progovore o svome dostojanstvu. Pitanje je da li smo im ustupili dovoljno prostora. Svojevremeno, prigodom Tjedna o laikatu, padale su zamjerke kako kler nije dopustio da laici sami o sebi progovore. Nu ondašnja situacija nije istovjetna s ovogodišnjom. Treba, naime, imati na umu da smo svi od reda – snagom krštenja – članovi Božjeg Naroda, Božjeg »Laosa«. Zato smo od malih nogu svi, bez iznimke, laici. Nikakvo nas kasnije ređenje ne lišava toga primarnog karaktera. Stoga smijemo reći, da razmak između klerika i laika u Crkvi nije onako korjenit kao što je lučenje žene i muškarca u prirodi. Ne zalazeći u istančane psiho-fizičke pojedinosti, smijemo primijetiti da ni izdaleka nismo pravo svjesni te fundamentalne razlike. Mene je na nju lijepo upozorila jedna baka sa sela, kad je u našoj sakristiji jasno i glasno zatražila da joj pribavimo »ženski molitvenik«. Kakav bi to imao biti molitvenik – pitali smo prilično začuđeni. »Takav, reče baka, u kojemu ne bih morala svaku molitvu s muškoga jezika prevadati na ženski.« Smetali su je, dakle, gramatički izričaji koji su u molitvenicima 100% muškog roda. A kod svih molitvenih skupina 80–90% nazočnih pripada ženske spole...

Dakako, glavnina problema nije u pukim gramatičkim izričajima nego u stvarnom ženskom govoru, »ženskom jeziku« kojega muškarci po sebi ne shvaćaju. Ponajčešće, niti ne žele niti hoće da ga shvate... Ženske duše na svoj specifičan način dodiruju stvarnost, u nju se uživljavaju i o njoj govore. Muškarcima se taj njihov stil umovanja i govorenja čini nelogičnim, nedosljednim. Uistinu, žene izmiču formalnoj Aristotelovoj logici; one umuju životnom logikom, koja nadilazi silogizamske sheme. Stoga se dešava da bezočno tražimo od njih – ili neka nauče naš »muški jezik«, ili neka šute. Samo i ta je ženska šutnja drukčija od naše. Lingvisti ne vele bez razloga: »Moraš poznavati strani jezik, da bi mogao razumjeti stranca i kada šuti.« Budući da mi, muškarci, uglavnom ne shaćamo ženskog jezika, nismo kadri ni točno tumačiti šutnju naših žena... Slijedećih dana na ovome Tjednu imat ćemo prilike da – i teorijski i praktično – iskusimo istinitost ovih navoda. Zato vas molim: nastojte bez predrasuda začu u tematiku ovoga Tjedna koja je, u isti mah, opterećena brojnim propustima prošlosti i bremenita sudbomosnim odlukama za budućnost. Vjerujte, trud će vam se isplatiti!